

ХӨДӨЛМӨРИЙН ГАВЬЯАНЫ
УЛААН ТУГИЙН ОДОНТ
**АРСНЫ ӨВЧИН СУДЛАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН ЗАХИРЛЫН
ТУШААЛ**

2022 оны 03 сарын 02 өдөр

Дугаар A/17.

Улаанбаатар хот

ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2, 8.3 дахь заалт, Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 11 сарын 29-ний өдрийн А/536 дугаар тушаал, 2019 оны 11 сарын 29-ний өдрийн А/537 дугаар тушаалын зургаа болон есдүгээр хавсралтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Эрүүл мэндийн байгууллага дахь халдварын сэргийлэлт, хяналтын үйл ажиллагааг нэгдүгээр хавсралтаар, халдвараас сэргийлэх хяналтын багийн гишүүдийг хоёрдугаар хавсралтаар, эрүүл мэндийн байгууллагын цэвэрлэгээ үйлчилгээ хийхэд баримтлах журмыг гуравдугаар хавсралтаар, эрүүл мэндийн байгууллагын тусгаарлан сэргийлэлт хийхэд баримтлах журмыг дөрөвдүгээр хавсралтаар баталсугай.
2. Энэхүү журмыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллахыг эмч, эмнэлгийн ажилчдад үүрэг болгосугай.
3. Журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Халдвараас сэргийлэх хяналтын багийн ахлах гишүүд, Халдвар судлаач /Г.Долгорсүрэн/-д даалгасугай.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Ц.УРАНЧИМЭГ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГА ДАХЬ ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ, ХЯНАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Халдварын сэргийлэлт, хяналт (цаашид ХСХ гэх) нь эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагсад, үйлчлүүлэгч, тэдний гэр бүл болон бусад иргэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварт өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих үйл ажиллагааны хэм хэмжээ юм.

1.2. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар (цаашид ЭТҮХХ гэх) гэдэг нь эрүүл мэндийн байгууллагад хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад үйлчлүүлэгч шинээр халдвар авч халдварын шинж тэмдэг нь эмнэлэгт хэвтсэнээс хойш 24 цаг ба түүнээс хойших хугацаанд, эмнэлгээс гарсны дараах 1 сар, эрхтэн шилжүүлэн суулгах, хиймэл эд эрхтэн суулгах ажилбарын дараах 1 жил хүртэл хугацаанд илэрсэн халдвар, эрүүл мэндийн ажилтан ажил үүргээ гүйцэтгэж байх явцад халдварт өртөх тохиолдол юм.

1.3. ХСХ-ын тогтолцооны зорилго нь ЭТҮХХ-аас сэргийлэх, тохиолдлыг эрт илрүүлж хариу арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэх замаар үйлчлүүлэгчдэд аюулгүй, чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд оршино.

Хоёр. Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх халдварын сэргийлэлт, хяналтыг зохицуулах чиг үүрэг бүхий зөвлөлийн ажлын чиг үүрэг, эрх

2.1. ХСХ-ын бодлого, стратегийг боловсруулж, мэргэжил аргазүйн удирдлагаар ханган ажиллана.

2.2. ХСХ-ын ажлын үр дүн, холбогдох хууль тогтоомж, тушаал заавар, хөтөлбөр стандарт зэрэг эрх зүйн баримт бичгүүдийн хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ үнэлгээний дүнг хэлэлцэж, шийдвэр гаргана.

2.3. ХСХ-ын тулгамдсан асуудлыг тодорхойлон Эрүүл мэндийн яамны удирдлагын зөвлөлд тайлагнах, шаардлагатай асуудлаар санал оруулна.

2.4. ХСХ-ын асуудлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх багийг томилон ажиллуулж болно.

2.5. ЭТҮХХ-ын дэгдэлт гарч нийгмийн эрүүл мэндэд ноцтой байдал үүссэн үед асуудлыг нэн даруй шийдвэрлэх арга хэмжээ авч ажиллана.

2.6. ХСХ-ын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ, мэдээлэл, судалгаа, дүгнэлтийг холбогдох мэргэжлийн байгууллагаас тогтоосон хугацаанд гаргуулан авч нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлнэ.

2.7. ХСХ-ын үйл ажиллагааны ойрын болон хэтийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, төлөвлөгөө боловсруулахад санал өгнө.

2.8. ХСХ-ын сургалт, мэдээллээр хангах, эрүүл мэндийн мэргэжилтнийг сургах, арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.

2.9. ХСХ-ын удирдамж, заавар, гарын авлагуудыг шинэчлэн боловсруулах, хэрэгжүүлэх

Гурав. Эрүүл мэндийн байгууллага дахь ХСХ-ын алба/багийн чиг үүрэг

- 3.1. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах
- 3.1.1. ХСХ-ын чиглэлээр мөрдөгдөж буй хууль, тогтоомжийн биелэлтийг хангуулж, хяналт тавьж ажиллана.
- 3.1.2. Байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон ЭТҮХХ, ХСХ-ын хөтөлбөр, төлөвлөгөөтэй ажиллана.
- 3.1.3. ХСХ-д шаардагдах санхүүжилтийг орон нутгийн болон улсын төсөвт тусган шийдвэрлэнэ.
- 3.1.4. Эрүүл мэндийн байгууллагын түвшинд ЭТҮХХ-ын эрсдэлийг бууруулах, сэргийлэх, хянахад нэгдмэл байдлаар буюу бүх хүний оролцоог ханган ажиллана.
- 3.1.5. Эрүүл мэндийн байгууллагууд нь Эрүүл мэндийн тухай хуульд заасан байгууллагын төрөл, үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээ, түүний эрсдэлээс хамаарч, тархвар/халдвар судлаач, халдварын сэргийлэлт, хяналтын эмч, халдварын сэргийлэлт, хяналтын сувилагчтай байна. /Хүснэгт1/

№	Эрүүл мэндийн байгууллага	Тархвар/ халдвар судлаач	ХСХ-ын эмч	ХСХ-ын сувилагч
1	Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг	✓	✓	✓

- 3.1.6. Тасаг нэгж бүрд ХСХ-ын асуудал хариуцсан ажилтныг томилж, давхар ажил гүйцэтгэж байгаа бол ажлын цагийн зохицуулалт хийсэн байна.
- 3.1.7. ЭТҮХХ-ын тандалт судалгаа хийж, халдварыг эрт илрүүлэн мэдээлж, хариу арга хэмжээ авна.
- 3.1.8. ЭТҮХХ-ын тохиолдлыг лабораторийн шинжилгээгээр баталгаажуулна. Онош баталгаажуулах, давтан шинжилгээ хийх зорилгоор эмнэлзүйн сорьц, нянгийн омгийг зохих нөхцөлд хадгалсан байна.
- 3.1.9. ЭТҮХХ-ын дэгдэлт гарсан болон халдвар гарах эрсдэл бий болсон үед хариу арга хэмжээ авахад тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын чадамж хүрэхгүй тохиолдолд мэргэжлийн туслалцаа авч ажиллана.
- 3.1.10. Нянгийн тэсвэржилттэй уялдуулан нянгийн эсрэг эм, бэлдмэлийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлж ажиллана.
- 3.1.11. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлэгчид, тэдний ар гэрийнхэнд шаардлагатай мэдээлэл өгнө.
- 3.1.12. Тандалт, судалгааны мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж харьяалах болон бусад тасаг нэгж, эрүүл мэндийн ажилтнуудад эргэн мэдээлнэ.
- 3.1.13. Үйлчлүүлэгчийн эрүүл мэнд болон лабораторийн шинжилгээний үр дүн (олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр зохицуулагддаг халдвар болон олон эмэнд тэсвэртэй нянгийн халдвартай зэрэг)-г цаг алдалгүй мэдээлнэ.
- 3.1.14. Үйлчлүүлэгчийн мэдээллийн нууцлалыг хадгална.
- 3.1.15. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг авч ажиллана.
- 3.1.16. Эрүүл мэндийн байгууллагад дадлага хийж байгаа оюутан, дадлагажигч эмч ХСХ-ын дэглэмийг дагаж мөрдөх ба халдвараас сэргийлэх зорилгоор

эмнэлзүйн дадлагад гарахаас өмнө урьдчилан сэргийлэх шинжилгээ, дархлаажуулалтад хамрагдсан байна.

3.1.17. Эмнэлгийн багаж, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, ариун цэврийн бүтээгдэхүүн, хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгслийн тооцоог гаргаж, хангана.

3.1.18. Эрүүл мэндийн байгууллага нь олон улсад худалдаалах зөвшөөрөлтэй, улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн, эрүүл мэндийн байгууллагад хэрэглэх зориулалт бүхий чанарын шаардлага хангасан ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн бодисыг үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу хэрэглэнэ.

3.1.19. Эмнэлгийн байр орчинд хортон шавж, мэрэгч үүрлэх, тархахаас урьдчилан сэргийлж ахуйн шавж, мэрэгч устгал, халдваргүйжүүлэлтийг жилд нэг хоёр удаа, шавж мэрэгч үүрлэсэн тохиолдол бүрд мэргэжлийн байгууллагаар устгал хийлгэнэ.

3.1.20. Халдвараас сэргийлэх дэглэмийн зөрчил, алдаа дутагдлыг бүртгэж, арилгуулах арга хэмжээг авна.

3.1.21. Өөрсдийн санаачилгаар ХСХ-ын үйл ажиллагааг сайжруулахад оролцож ажиллах сонирхолтой сайн дурын ажилтан, мэргэжилтний санал, санаачилгыг дэмжиж, байгууллагын дотоод журмаар зохицуулан ажиллана.

3.1.22. ХСХ-ын чиглэлээр амжилт гаргасан, дэмжлэг үзүүлсэн байгууллага, тасаг, нэгж, эмнэлгийн ажилтнуудын үйл ажиллагаа, туршлагыг сурталчилж, урамшуулна.

3.2. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх:

3.2.1. Эрүүл мэндийн ажилтны урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулах, шаардлагатай тохиолдолд эмчлэх, эрүүлжүүлэх асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг зохион байгуулна.

3.2.2. Эрүүл мэндийн байгууллага нь "Ажлын байрны аюулгүй байдал, ажилтны эрүүл мэнд" хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.

3.2.3. Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр зохицуулагдах халдвараас эрүүл мэндийн ажилтнуудыг хамгаалах, уг халдвар илэрсэн тохиолдолд авах арга хэмжээний талаар сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж, мэдлэг дадал олгосон байна.

3.2.4. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх зорилгоор дархлаажуулах ажлыг зохион байгуулж, дархлаажуулалтын талаар нэгдсэн бүртгэл судалгаатай байна.

3.2.5. Цусаар дамжих халдвартай эрүүл мэндийн ажилтны эрүүл мэндийн байдалд жилд 2 удаа хяналт тавьж, вирусийн идэвхжилийг хянаж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээний заавар зөвлөгөө өгнө.

3.2.6. Эрүүл мэндийн байгууллагад дадлага хийж байгаа оюутан, дадлагажигч эмч дадлага хийх хугацаанд халдварт өртөхөөс сэргийлж байгууллагын дотоод журам зааврыг танилцуулж, мөрдүүлнэ.

3.2.7. Ажил олгогч нь эрүүл мэндийн ажилтныг ажлын байранд гарахын өмнө халдварын сэргийлэлт, хяналтын сургалтад хамруулж, мэргэжлийн эрсдэлт хүчин зүйлсийн талаар санамж, зөвлөгөө өгч, хөдөлмөрийн гэрээнд тусгасан байна.

3.2.8. Тухайн байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой мэргэжлийн эрсдэлт хүчин зүйлсийг судлан тогтоож, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, халдварт өртсөн байж болох тохиолдолд эрсдэлийг үнэлэн, шаталсан арга хэмжээ хэрхэн авах талаарх мэдээллээр ажилтнуудыг бүрэн хангана.

3.2.9. Эрүүл мэндийн ажилтан цусаар дамжих халдварын эрсдэлд өртсөн тохиолдлыг бүртгэж сэргийлэлтийн арга хэмжээг авч ажиллана.

3.2.10. Ажилтнуудын эрүүл мэндийн талаарх мэдээллийн нууцыг хадгална.

3.3. Үйлчлүүлэгчдийг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх:

3.3.1. Эрүүл мэндийн байгууллага нь тухайн эмнэлгээр үйлчлүүлж, буй иргэд халдварт өртөх эрсдэлийн үнэлгээг хийж, эрсдэлээс сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ авч ажиллана.

3.3.2. Эрүүл мэндийн байгууллагад үйлчлүүлэгчид, тэдний ар гэрийнхэнд шаардлагатай мэдээлэл өгнө.

3.3.3. Эрүүл мэндийн байгууллага нь халдвараас сэргийлэх дэглэмийг чанд баримтлан цэвэр орчинд, ариун багаж хэрэгслээр үйлчлүүлэгчид эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

3.3.4. Үйлчлүүлэгч халдвар авах эрсдэлт хүчин зүйлд өртсөн тохиолдолд үйлчлүүлэгч болон түүний асран хамгаалагчид мэдэгдэж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ, нарийн мэргэжлийн эмч, мэргэжилтний зөвлөгөө авна.

Дөрөв. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын сургалт

4.1. Эрүүл мэндийн байгууллага нь шинэ ажилтанд ХСХ-ын чиглэлээр эмнэлэгт мөрдөх журам, зааврыг таниулах баримжаа олгох сургалтыг ажилд орохоос өмнө хийнэ.

4.2. Эрүүл мэндийн байгууллага нь ажилтны мэдлэг, дадал, хандлагын үнэлгээ хийж, сургалтын хэрэгцээг тодорхойлсон байна.

4.3. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын мэдлэг, дадлыг сайжруулах сургалт, сурталчилгаа, аян, мэдээлэл өгөх ажлыг жил бүр тасралтгүй зохион байгуулна.

4.4. ХСХ-ын суурь мэдлэг олгох үндсэн сургалтын агуулгад гар угаах, халдваргүйжүүлэх мэдлэг, дадал олгох, хог хаягдлын ангилан ялгалт, багаж, материалын зөв хэрэглээ, хурц үзүүр иртэй багаж хэрэгсэлтэй зөв харьцах, халдвар авах эрсдэлт хүчин зүйлд өртөхөөс сэргийлэх, өртсөн үед халдвараас сэргийлэх, хувийн хамгаалах хувцас хэрэгслийг зөв хэрэглэх зэрэг сэдвүүд багтсан байна.

4.5. Суурь мэдлэг олгох сургалтад эрүүл мэндийн байгууллагын бүх ажилтныг хамруулна.

4.6. Үйлчлүүлэгчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд оролцон ажилладаг, цус, биологийн шингэнтэй харьцдаг зорилтод бүлгийн ажилтныг үндсэн сургалтаас гадна нэмэлтээр ажлын байрны онцлогт тохируулан сургалтад жил бүр хамруулна.

4.6. ХСХ-ын сургалтыг ХСХ-ын сургагч багшаар бэлтгэгдсэн, дадлага, туршлагатай мэргэжилтэн хийнэ.

4.7. ХСХ-ын сургалтыг онол, дадлага хослуулан, зайн болон бие даан суралцах, оролцогчдын оролцооны аргад тулгуурласан олон хэлбэрээр хийх ба сургалтын орчин, хэрэгслийг бүрдүүлсэн байна.

АӨСҮТ-ийн Гүйцэтгэх захирлын
2022 оны 03 дүгээр сарын 02 -ний өдрийн
...01/17 тоот тушаалын хоёрдугаар хавсралт

**АӨСҮТ-ИЙН ХАЛДВАРААС СЭРГИЙЛЭХ ХЯНАЛТЫН
БАГИЙН ОРОН ТООНЫ БУС ГИШҮҮД**

1. Б.Жавхлант-Ахлах сувилагч /1-р тасаг/
2. М.Отгонхорлоо-Сувилагч /1-р тасаг/
3. С.Билгүүнцоож-Их эмч /2-р тасаг/
4. Д.Оюунчимэг-Ахлах сувилагч /2-р тасаг/
5. Х.Эрдэнэтуяа-Ахлах сувилагч /хүүхдийн тасаг/
6. Б.Уугантунгалаг-Сувилагч /хүүхдийн тасаг/
7. Б.Сүхболд-Бактерилогич эмч /лабораторийн тасаг/
8. Ч.Буманзаяа-Ахлах лаборант /лабораторийн тасаг/
9. Н.Оюунгэрэл-Ахлах сувилагч /ЭЭЯТТ/
10. Х.Одсүрэн-Сувилагч /ЭЭЯТТ/
11. И.Мөнхзаяа-Их эмч /ЭГЗНСТ/
12. С.Наранцэцэг-Сувилагч /ЭГЗНСТ/
13. Д.Мөнгөнтүлхүүр-Их эмч /поликлиник/
14. Г.Отгон-Сувилагч /поликлиник/
15. М.Алтантуяа-Эм зүйч /эм зүй алба/
16. Д.Дэлгэрмөрөн-Угаагч /аж ахуйн алба/

АӨСҮТ-ийн Гүйцэтгэх захирлын
2022 оны 03 дүгээр сарын 02-ний өдрийн
...117 тоот тушаалын гуравдугаар хавсралт

АРЬСНЫ ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВД

ЦЭВЭРЛЭГЭЭ ХИЙХ ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1 Эрүүл мэндийн байгууллагын нийт талбайг гадаад болон дотоод орчин гэж ангилна.
- 1.2 Дотоод орчинд хамаарах талбайг тасаг, нэгжийн үйл ажиллагаа, халдварын эрсдэлийн зэргээр А, В, С бүсэд хуваан, бүс тус бүрд тохирсон цэвэрлэгээ хийнэ.
- 1.3 Цэвэрлэгээ хийхэд шаардлагатай хувийн хамгаалах хэрэгсэл, багаж хэрэгсэл, цэвэрлэгээний угааж, халдваргүйжүүлэх, хадгалах нөхцөлөөр бүрэн хангасан байна.
- 1.4 Цэвэрлэгээний багаж хэрэгсэл, материалд тоос сорогч, хивс угаах машин, цэвэрлэгээний тэргэнцэр, хувин, шалны мод, даавуун алчуур, цонх, шил толь цэвэрлэгч, шүршигч сав, сойз, хөөсрүүлэгч материал, шүүр, хогийн хутгуур, хогийн уут хамаарна.

Хоёр. Цэвэрлэгээний ерөнхий зарчим

- 2.1 Байгууллагын онцлогт тохирсон цэвэрлэгээ хийх журам, цэвэрлэгээний хуваарийг халдвар хяналтын баг боловсруулж батлуулсан байна.
- 2.2 Халдварын сэргийлэлт, хяналтын баг нь эрүүл мэндийн ажиллагсдад цэвэрлэгээ хийх давтамж, цэвэрлэгээний материалыг цэвэрлэх, хадгалах, цэвэрлэгээ хийх уусмалыг бэлтгэх талаар сургалт зохион байгуулах.
- 2.3 Цэвэрлэгээ хийх үед ахуйн бээлий, хувийн хамгаалах хэрэгслийг бүрэн өмсөнө.
- 2.4 Цэвэрлэгээнд хэрэглэгдэх багаж хэрэгсэл, материал нь бохирлогдоогүй, цэвэр байх бөгөөд хэрэглэсний дараа халдваргүйжүүлж, угаалгын нунтаг бүхий уусмалаар угааж, цэвэр усанд зайлж хатаасан байна.
- 2.5 Эрүүл мэндийн байгууллагын хана шал, бусад тавилга хэрэгсэл эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тоног төхөөрөмж гадаргууг арчиж цэвэрлэхдээ тоос, бичил биетэн агаарт цацагдахаас сэргийлж, чийгтэй алчуураар арчиж цэвэрлэнэ.
- 2.6 Хамгийн дээд хэсэгт байрлаж буй зүйлээс эхэлж дээрээс доош нь чиглэлтэй цэвэрлэгээг хийнэ.
- 2.7 Цэвэрлэгээний уусмалыг өдөр бүр, шаардлагатай үед бэлтгэх, цэвэрлэгээ хийх явцад цэвэрлэгээний ус бохирдох, бичил биетнийг орчинд тараах эрсдэлтэй тул бохирдсон уусмалыг тухай бүрд солино.
- 2.8 Өөр тасаг нэгжид цэвэрлэгээ хийх үед цэвэрлэгээний уусмалыг шинээр сольж, бэлтгэн хэрэглэнэ.
- 2.9 Тасаг нэгж бүр цэвэрлэгээний тэргэнцэртэй байх ба цэвэрлэгээний багаж хэрэгсэл, материалыг өөр тасаг нэгжид ашиглах, хооронд нь хольж хэрэглэхийг хориглоно.
- 2.10 Их цэвэрлэгээг 2 долоо хоногт 1 удаа, шаардлагатай тохиолдолд хугацаа харгалзахгүй хийнэ.
- 2.11 Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна талбайд сард нэг удаа их цэвэрлэгээ хийнэ.
- 2.12 Цэвэрлэгээнд хэрэглэх материалыг өнгөөр ялгаж, хэрэглэнэ.

Зориулалт	Материалын өнгө
Ариун цэврийн өрөөний суултуур	Улаан өнгө
Ариун цэврийн өрөөний гар угаагуур болон бусад гадаргуу	Шар өнгө
Үйлчлүүлэгчийн палат, өрөөний тоног төхөөрөмж, хэрэгслүүд, хана, ор, хана,	Цэнхэр өнгө
Шал	Цагаан өнгө

Цэвэрлэгээний давтамж, эрчим, халдварын эрсдэлээс хамаарч эмнэлгийн талбайг 3 бүс болгон хуваана.

Бүс	Тухайн бүсэд хамаарах тасаг нэгж	Цэвэрлэгээ хийх уусмал	Цэвэрлэгээ хийх давтамж
А халдварын эрсдэл өндөр	Тусгаарлах, мэс засал болон түүнтэй адилтгах тасаг, хэсэг, төрөх, боолт, тарианы, ариутгал, цусны албаны бокс, лаборатори, сүрьеэ, халдварт, амбулаторийн ажилбарын, угаалгын бохир хэсэг, сэхээн амьдруулах, эрчимт, төрсний болон мэс заслын дараах, нярай хог хаягдлын цэг, ариун цэврийн өрөө г.м	Халдваргүйжүүлэх уусмал, угаалгын нунтаг бүхий уусмал	Бохирдсон тухай бүр, Өдөрт 3-аас доошгүй удаа
В халдварын эрсдэл дунд	Гал тогоо, амбулаторийн ажилбарын бус өрөөнүүд, эмийн сан, эмчийн өрөө, физик эмчилгээ, сувилагчийн пост, рентген, хэт авайн оношилгоо, зүрхний бичлэг, угаалгын газрын хатаалга, индүүдлэг, хадгалах өрөө, төрөхийн болон мэс заслын өмнөх, цус цуглуулах өрөө гэх мэт	Халдваргүйжүүлэх уусмал, угаалгын нунтаг бүхий уусмал	Бохирдсон тухай бүр, Өдөрт 2-аас доошгүй удаа
С халдварын эрсдэл бага	Захиргаа, сургалтын өрөө, хонгил, эмнэлгийн гаднах талбай, инженерийн хэсэг, ариун бус зүйл хадгалах агуулах, архивын өрөө, хүлээлгийн өрөө, өлгүүр гэх мэт	Угаалгын нунтаг бүхий уусмал	Өдөр тутам

ГУРАВ. Асгарсан, цацагдсан цус, бусад органик материалыг цэвэрлэх

3.1 Эрүүл мэндийн ажилтан асгарсан, цацагдсан цус, биологийн шингэн асгарсан тохиолдолд ажилтан, үйлчлүүлэгчдийг халдвар, гэнэтийн ослоос сэргийлж цаг тухайд нь асгарсан шингэнийг цэвэрлэх иж бүрдлийг ашиглан халдваргүйжүүлэн цэвэрлэнэ.

3.2 Асгарсан шингэнийг цэвэрлэх иж бүрдэл нь тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй цэг бүрд байна.

3.3 Асгарсан цус, биологийн шингэн, бусад органик материалыг халдваргүйжүүлж цэвэрлэх иж бүрдэлд нэг удаагийн хэрэглээний бээлий, мэс заслын амны хаалт, хормогч, нүдний шил, нүүрний хамгаалалт, ус нэвтрэхгүй хог хаягдлын уут, шингээгч цаас, даавуу, угаалгын нунтаг, халдваргүйжүүлэх бодис, хогийн хутгуур, цэвэрлэгээний сав зэрэг байна.

Хэмжээ	Цэвэрлэгээ
Толбо цэвэрлэх	- Хувийн хамгаалах хэрэгслийг өмсөнө. - Нэг удаагийн шингээгч цаас, даавуугаар угаалгын нунтаг бүхий уусмал хэрэглэж арчиж , хатаана. - Бохирдсон материалыг хог хаягдлын саванд хийнэ. - Гарын эрүүл ахуйг сахина
Жижиг асгаралт /диаметр 10см-ээс бага /	- Хувийн хамгаалах хэрэгслийг бүрэн өмсөнө. - Асгарсан шингэн дээр халдваргүйжүүлэх бодис шингээж тодорхой хугацааны дараа нэг удаагийн шингээгч цаас, даавуугаар цэвэрлэнэ. - Халдваргүйжүүлэгч бодистой угаалгын нунтаг бүхий уусмалаар гадаргууг арчиж хатаана. - Бохирлогдсон материалыг ус нэвтрэхгүй халдвартай хог хаягдлын уутанд хийнэ. - Гарын эрүүл ахуйг сахина.
Их хэмжээний асгаралт /диаметр нь 10см-ээс их/	- Хувийн хамгаалах хэрэгслийг бүрэн өмсөнө. - Асгарсан цус биологийн шингэн цэвэрлэх нэг удаагийн шингээгч цаас , сав, хутгуур материалыг ашиглана. - Асгарсан шингэн дээр халдваргүйжүүлэх бодис шингээж тодорхой хугацааны дараа нэг удаагийн шингээгч цаас, даавуугаар цэвэрлэнэ. - Халдваргүйжүүлэх бодистой угаалгын нунтаг бүхий уусмалаар гадаргууг арчиж хатаана. - Бохирлогдсон материалыг ус нэвтрэхгүй халдвартай хог хаягдлын уутанд хийнэ. - Гарын эрүүл ахуйг сахина

ДӨРӨВ. Цэвэрлэгээнд хэрэглэгдэх бодис болон материал

4.1 Эмнэлгийн орчны гадаргуугийн халдваргүйжүүлэлтэд монгол улсад хэрэглэхийг зөвшөөрсөн тухайн гадаргууд зориулагдсан үр дүнтэй бодисыг сонгоно.

4.2 Гадаргуугийн халдваргүйжүүлэгч бодисыг үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу хэрэглэнэ.

4.3 Бүсээс шалтгаалан хэрэглэгдэх алчуур, хувин, модны өнгө өөр өөр байна.

4.4 Ариун цэврийн өрөөний суултуурт хэрэглэгдэх алчуур хувин тусдаа улаан өнгө буюу улаан өнгийн таних тэмдэгтэй байна.

ТАВ. Эрүүл мэндийн байгууллагад цэвэрлэгээ хийх давтамж

Эд хогшил	Цэвэрлэгээ хийх хамгийн бага давтамж		
	Өндөр эрсдэлтэй	Дунд эрсдэлтэй	Бага эрсдэлтэй
Гар халдваргүйжүүлэх уусмалын сав	Халдваргүйжүүлэгч уусмалыг солих бүрд	Халдваргүйжүүлэгч уусмалыг солих бүрд	Халдваргүйжүүлэгч уусмалыг солих бүр
Гар угаах угаалтуур	Өдөрт 3 удаа	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам
Цонхны гадна тал	Сард 2 удаа	Сард 1 удаа	Улиралд 1 удаа
Цонхны дотор тал	Өдөр тутам	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа
Дулаан халаагуур (радиатир)	Өдөр тутам	Долоо хоногт 1 удаа	Сард 1 удаа
Агааржуулалтын сараалж нүх	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа	Сард 1 удаа
Өвчтөний өрөөний хаалга	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам	
Тасаг нэгжид орох хаалга	Өдөр тутам	Өдөр тутам	Долоо хоногт 1 удаа
Шал	Өдөрт 3 удаа	Өдөр 2 удаа	Өдөр тутам
Хана	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа
Ор	Өвчтөн солигдох бүр	Өвчтөн солигдох бүр	
Тааз	Сард 1 удаа	Сард 1 удаа	Жилд 1 удаа
Хаалганы бариул	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам	Өдөр тутам
Өвчтөний орны дэргэдэх ширээ	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам	
Ариун цэврийн суултуур	Өдөрт 3 удаа	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам
Хүчил төрөгчийн оксиметр	Хэрэглэхийн өмнө ба дараа	Хэрэглэхийн өмнө ба дараа	
Дуслын хөл	Хэрэглэхийн өмнө ба дараа	Хэрэглэхийн өмнө ба дараа	
Компьютер, түүний гар	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам	Долоо хоногт 1 удаа
Хог хаягдал зөөвөрлөх тэргэнцэр	Хэрэглэсний дараа	Хэрэглэсний дараа	Хэрэглэсний дараа

Цэвэрлэгээний багаж, хэрэгсэл	Хэрэглэсний дараа	Хэрэглэсний дараа	Хэрэглэсний дараа
Цахилгаан шат	Өдөр тутам	Өдөр тутам	Өдөр тутам
Зурагт	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа
Үйлчлүүлэгчийн өрөөний зурагт	Үйлчлүүлэгч хооронд Өдөр тутам	Үйлчлүүлэгч хооронд Долоо хоногт 1 удаа	Сард 1 удаа
Суурин утас	Өдөрт 3 удаа	Өдөрт 2 удаа	Өдөр тутам
Гэрлийн унтраалга	Өдөр тутам	Өдөр тутам	Өдөр тутам
Орны дэргэдэх эмч дуудах товчлууур	Өдөрт 2 удаа	Өдөрт 1 удаа	
Матрас, гудас	Үйлчлүүлэгч хооронд Долоо хоногт 1 удаа	Үйлчлүүлэгч хооронд Сард 1 удаа	
Хөшиг	Орны хөшиг – Долоо хоногт 1 удаа Өвчтөн гарсны дараа	Сард 1 удаа	Улиралд 1 удаа
Зүрхний монитор	Хэрэглэсний дараа Өдөр тутам	Хэрэглэсний дараа Өдөр тутам	
Эмийн тэргэнцэр	Өдөрт 3 удаа	Өдөрт 2 удаа	
Цагаан хэрэглэл зөөвөрлөх тэргэнцэр	Хэрэглэсний дараа Өдөрт 3 удаа	Өдөрт 2 удаа	
Хогийн сав	Өдөр тутам	Өдөр тутам	Өдөр тутам
Нярайн инкубатор	Өдөр тутам Үйлчлүүлэгч хооронд 1 хүүхдэд хэрэглэж байвал 3 хоногт 1 удаа		
Толь	Өдөр тутам	Өдөр тутам	Долоо хоногт 1 удаа
Эмийн шүүгээ	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа	
Өвчтөн зөөвөрлөх тэргэнцэр	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа	
Эм биобэлдмэл хадгалах хөргүүр	Долоо хоногт 1 удаа	Долоо хоногт 1 удаа	
Даралтын аппарат	Хэрэглэсний дараа	Хэрэглэсний дараа	

ЗУРГАА. ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛИЙН БОДИСЫГ НАЙРУУЛАХ

Жавелионыг хуурай нарны гэрэл, чийгээс хамгаалж таглаатай саванд хадгална.

Уусмалын хувь	10л Усанд /ширхэг/	Халдваргүйжүүлэх зүйл	Хэрэглэх арга
0.015%	1	Ханга шал, хана хаалга, цонх, өрөөний шил, хатуу эдлэл, гал тогооны хэрэгсэл, агаарт цацах	Цацаж, шүршиж, норгож арчих
0.03%	2	Ариун цэврийн өрөөний хана шал, суултуур, цэвэрлэгээний материал, өвчтөний цагаан хэрэглэл	Цацаж, шүршиж, норгож арчих уусмалд байлгах
0.06%	4	Халдварын эрсдэл өндөртэй ариун цэврийн өрөөний хана шал, суултуур, цэвэрлэгээний материал, өвчтөний цагаан хэрэглэл	Цацаж, шүршиж, норгож арчих уусмалд байлгах
0.1%	7	Гэдэсний халдварт өвчин гарсан үед голомтод эцсийн ариутгал халдваргүйтгэл хийх	Цацаж, шүршиж, норгож арчих уусмалд байлгах

ДОЛОО. ҮЙЛЧЛЭГЧ НАРЫН ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ АЖЛЫН НОРМ

№	Талбайн ялгавар	Талбайн хэмжээ м ²	
		Коридор	Үйлчилгээний талбай
1	Модон	300-350 м ²	250-300 м ²
2	Дубан	350-400 м ²	300-350 м ²
3	Чулуун	325-375 м ²	275-325 м ²
4	Хулдаасан	315-365 м ²	260-315 м ²
5	Хивсэнцэр	Цахилгаан хэрэгслээр 250-300 м ²	
Гадна талбайн хар зам зүсмэл талбай м ²			
6	Хар зам зүсмэл талбай м ²	Дулааны улиралд	14000-16000 м ²
		Хүйтний улиралд	12000-13000 м ²
7	Явган зам м ²	Дулааны улиралд	14000-16000 м ²
		Хүйтний улиралд	12000-13000 м ²

АРЬСНЫ ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВД ТУСГААРЛАН СЭРГИЙЛЭЛТИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Тусгаарлах өрөө нь эрчимт эмчилгээ яаралтай тусламжийн харьяалалд ажиллах бөгөөд тасаг нэгжээс ирсэн хэвтэн эмчлүүлэгчийг тухайн тасаг хариуцан ажиллана.

1.2. ЭТҮХХ, эмэнд тэсвэржсэн бичил биетний халдвар, халдварт өвчин, халдварын дэгдэлтийн үед тусгаарлалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлж эрүүл мэндийн байгууллагын орчин, ажиллагсад, бусад үйлчлүүлэгчид халдвар тархахаас сэргийлэх арга хэмжээг зохицуулахад энэхүү зааврыг мөрдөнө.

1.3. Тусгаарлалтын үед эрүүл мэндийн байгууллага нь стандарт сэргийлэлтийн арга хэмжээг баримтлахаас гадна нэмэлтээр халдварт дамжих замд суурилсан сэргийлэлтийн арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана.

1.4. Стандарт (байнгын) сэргийлэлт: - Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж байгаа хүн бүрд хэрэгжүүлнэ. Халдвараас сэргийлэх зорилгоор тогтмол хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа юм. Стандарт сэргийлэлтэд:

1.4.1. Гарын эрүүл ахуй сахих,

1.4.2. Хамгаалах хувцас хэрэгсэл хэрэглэх,

1.4.3. Тарилгын аюулгүй байдал,

1.4.4. Орчны цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт, угаалгын үйлчилгээ

1.4.5. Багаж, хэрэгслийн цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт, ариутгал

1.4.6. Ханиах найтаах үед халдвар дамжихаас сэргийлэх

1.4.7. Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг хамруулна.

1.5. Нэмэлт сэргийлэлт: - Дамжих замд суурилсан халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг хэлнэ. Халдварт өвчин, ЭТҮХХ, эмэнд тэсвэржсэн бичил биетний халдвар оношлогдсон тохиолдолд тухайн халдварын дамжих замд тохирсон арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ. Нэмэлт сэргийлэлтийн арга хэмжээ нь:

1.5.1. Хавьтлын замаар дамжих халдварын үед хэрэгжүүлэх;

1.5.2. Дуслын замаар дамжих халдварын үед хэрэгжүүлэх;

1.5.3. Агаарын жижиг дуслар, хүнээс хүнд шууд амьсгалын замаар дамжих халдварын гэж ангилна.

1.5.4. Тусламж, үйлчилгээний хэсгийг халдвартай бүс, халдварын эрсдэл дунд буюу завсрын бүс, халдваргүй бүс гэсэн 3 бүсээр хувааж тусгаарлалтыг зохион байгуулна.

1.6. Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг бүх эрүүл мэндийн байгууллага, тасаг, нэгж бүрд стандарт тусгаарлах өрөөтэй байна. Тусгаарлалт хийгээгүй үед өрөөг өдөр тутмын тусламж, үйлчилгээнд ашиглана.

Хоёр. Агаарын жижиг дуслаар, хүнээс хүнд амьсгалын замаар шууд дамжих халдварын үед хэрэгжүүлэх тусгаарлан сэргийлэлт

2.1. Улаанбурхан, салхинцэцэг, томуугийн H7N9, H5N1 вирус, томуугийн шинэ вирусийн халдвар, дархлаа дарангуйлагдсан үйлчлүүлэгч Varicella-zoster-н халдвартай, MERS коронавирус зэрэг халдвартай болон халдварын сэжигтэй үйлчлүүлэгчийг тусгаарлана.

2.2. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх

2.2.1. Эрүүл мэндийн байгууллага нь тусгаарлах өрөөнд ажиллах эрүүл мэндийн ажилтныг сургаж, бэлтгэсэн байна. Ажилтан нь хамгаалах хувцас хэрэгслийг зөв хэрэглэж сурсан, тусгаарлах өрөөнд ажиллах талаар мэдлэгтэй, дадлага, туршлагатай байна.

2.2.2. Улаанбурхан, салхинцэцэгийн халдварын үед тухайн халдварын эсрэг дархлаатай эмч, сувилагч, үйлчилгээний ажилтныг ажиллуулна.

2.2.3. Улаанбурханы халдвартай үйлчлүүлэгчид тусламж үзүүлэх эмнэлгийн ажилтан дархлаагүй бол шүүлтүүртэй амны хаалт хэрэглэнэ. Дархлаатай бол шүүлтүүртэй амны хаалт шаардлагагүй.

2.2.4. Халдвартай хэлбэрийн сүрьеэтэй үйлчлүүлэгчид тусламж үзүүлэх эрүүл мэндийн ажилтан шүүлтүүртэй амны хаалт хэрэглэнэ. Амны хаалтын тохироо шалгах сорилуудад хамрагдсан байна.

2.2.5. Аэрозол үүсгэх ажилбарын үед (бронхи дурандах, интубаци тавих, авах, соруулга хийх гэх мэт) шүүлтүүртэй амны хаалт хэрэглэнэ.

2.3. Тусгаарлалтын үед үйлчлүүлэгч, асран хамгаалагчийн үүрэг, хариуцлага

2.3.1. Эрүүл мэндийн байгууллагаас өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлнэ.

2.3.2. Тусгаарлалтын үед бусад өрөө тасалгаанд орох, эмнэлэг дотор сэлгүүцэхийг хориглоно.

2.3.3. Онцын шаардлагагүй бол ар гэр, эргэлтээр ирсэн хүмүүсийг тусгаарласан өрөөнд оруулахгүй.

2.3.4. Зайлшгүй шаардлагаар орох бол ЭМА-ы нэгэн адил хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмсөнө.

2.4. Тусгаарлах өрөөний цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт

2.4.1. Үйлчлүүлэгчид хэрэглэх багаж, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж аль болох тусдаа байх, багажийн цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт, ариутгалыг батлагдсан зааврын дагуу хийнэ.

2.4.2. Тусгаарлах өрөөний цэвэрлэгээг зааврын дагуу хийнэ. Нэмэлт цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт шаардлагагүй.

2.4.3. Тусгаарлах өрөөний салхивчийг нээн гадна орчны агаартай агаар сэлгэлт хийнэ.

Гурав. Дуслын замаар дамжих халдварын тусгаарлан сэргийлэлт

3.1. Улирлын томуу, улаанууд, сахуу, хөхүүл ханиад, гахай хавдар, менингококк халдвар, стрептококк групп А үүсгэгдсэн халдвар, эритема, тарваган тахлын уушгины хэлбэр, *Haemophilus influenzae type B*, аденовирусээр үүсгэгдсэн уушгины хатгаа, риновирусын халдвар, метициллин тэсвэртэй болон тэсвэргүй стафилококк aureus-аар үүсгэгдсэн уушгины хатгаа, Ласса, эбола, малбург, Крин-Конгын цусархаг халууралт зэрэг халдварын үед дуслын сэргийлэлтийн арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.2. Тусгаарлалт

3.2.1. Дуслын замаар дамжих халдвартай үйлчлүүлэгчийг дотроо ариун цэврийн өрөөтэй нэг хүний өрөөнд тусгаарлана.

3.2.2. Өрөө, тасалгаа хүрэлцэхгүй тохиолдолд ижил халдвартай хүмүүсийг нэг өрөөнд байрлуулж болно. Үйлчлүүлэгчийн ор хоорондын зай 2 метрээс багагүй байна. Толгой-хөл гэсэн зарчмаар зөрүүлж байрлуулна. 2 метрээс дотогш зайд бол ор хооронд хөшгөөр тусгаарлана.

3.2.3. Хаалга онгорхой байхад халдвар тархах эрсдэлгүй.

3.2.4. Тусгаарласан өрөөний гадна талд анхааруулах тэмдэглэгээ хэрэглэнэ.

3.3. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх

3.3.1. Тусгаарлах өрөөнд ажиллах эрүүл мэндийн ажилтан нь сургаж бэлтгэгдсэн байна. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг хэрэглэх, халдвараас сэргийлэх мэдлэг, дадалтай байна.

3.3.2. Дуслын замаар дамжих халдварын үед нүд, ам, хамрын салстыг хамгаална.

3.3.3. Тусгаарлах өрөөнд орох, дуслын халдвартай үйлчлүүлэгчид 1 метрээс дотогш зайд тусламж үзүүлэх ажилтан нь мэс заслын амны хаалт хэрэглэнэ. Шүүлтүүртэй амны хаалт шаардлагагүй. Дусал үсрэх эрсдэлтэй бол нүдний шил зүүнэ.

3.3.4. Үйлчлүүлэгчид үзүүлэх тусламж, үйлчилгээнд тохируулан хамгаалах хувцсыг сонгож хэрэглэнэ. Тухайлбал: Судасны гуурс тавих бол ариун бээлий, нэг удаагийн халаад, амны хаалт, өрөөг цэвэрлэх бол халаад, амны хаалт, ахуйн бээлий гэх мэт.

3.3.5. Гарын эрүүл ахуйг сахина.

3.3.6. Дархлаажуулалт бүхий халдварт өвчний тохиолдолд тухайн өвчний эсрэг дархлаа тогтсон эрүүл мэндийн ажилтан тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

3.3.7. Дархлаатай эмнэлгийн ажилтанд шингэн үсрэх эрсдэлгүй ажилбар гүйцэтгэх бол нүд, ам, хамрын салстыг хамгаалах хэрэгсэл шаардлагагүй.

3.4. Тусгаарлалтын үед үйлчлүүлэгч, асран хамгаалагчийн үүрэг, хариуцлага.

3.4.1. Эрүүл мэндийн байгууллагаас өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлнэ.

3.4.2. Оношилгоо, эмчилгээ, яаралтай тусламж зэргээс бусад тохиолдолд өрөөнөөс гаргахгүй, бусад өрөө тасалгаанд орохыг хориглоно.

3.4.3. Тусгаарлагдан эмчлүүлж байгаа үйлчлүүлэгч оношилгоо, эмчилгээний зорилгоор өөр тасаг, кабинетаар үйлчлүүлэх бол амны хаалт зүүнэ.

3.4.4. Тусгаарлалтын үед бусад өрөө тасалгаанд орох, эмнэлэг дотор сэлгүүцэхийг хориглоно.

3.4.5. Ар гэр, эргэлтээр ирсэн хүмүүс тусгаарласан өрөөнд орох бол амны хаалт зүүлгэж гарын эрүүл ахуй сахина.

3.5. Үйлчлүүлэгчид хэрэглэсэн тоног төхөөрөмж, өрөөг цэвэрлэх

3.5.1. Үйлчлүүлэгчид хэрэглэх хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг аль болох тусад нь хэрэглэнэ. Даралтын аппарат, чагнуур, халуун хэмжигч гэх мэт.

3.5.2. Багажийн цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт, ариутгалыг батлагдсан зааврын дагуу хийнэ.

3.5.3. Тусгаарласан өрөөнд хуурай цэвэрлэгээ хийхгүй, шүүр ашиглахгүй чийгтэй цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт хийнэ. Цэвэрлэгээ хийх нийтлэг зааврыг баримтална.

3.6. Үйлчлүүлэгчийг өөр тасаг нэгж, эмнэлэг рүү шилжүүлэхэд амны хаалт зүүлгэнэ. Шилжих хөдөлгөөнийг аль болох хязгаарлана. Зайлшгүй шилжүүлэх бол очих газарт урьдчилан мэдэгдэнэ.

3.7. Гэрээр тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа үед гэрт хийх цэвэрлэгээ, тусгаарлалт, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээний талаар эмч зөвлөгөө өгнө.

Дөрөв. Амьсгал болон дуслаар дамжих халдварын дэгдэлтийн үед эрүүл мэндийн байгууллагын халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

4.1. Томуу, томуу төст өвчин, улаанбурхан зэрэг агаар дусал, дуслын замаар дамждаг халдварт өвчний дэгдэлтийн үед халдвартай болон халдварын сэжигтэй шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг үзлэгийн хэсгээс эхлэн тусгаарлах арга хэмжээг авна.

4.2. Клиник, амбулатори, үзлэгийн хэсэгт хэрэгжүүлэх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

4.2.1. Дэгдэлтийн үед эмнэлгийн орох хэсгээс эхлэн халдварын сэжигтэй үйлчлүүлэгчийг олон хүнтэй хавьтал болохоос сэргийлж тусгаарлах арга хэмжээ авна.

4.2.2. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж байгаа бусад үйлчлүүлэгчтэй хавьтал болохооргүй байрлалтай хэсэгт тухайн халдварт зориулсан үзлэгийн өрөөг тусад нь зохион байгуулна.

4.2.3. Эмнэлгийн орох хэсэгт хөтөч сувилагч ажиллуулна. Эсвэл угтах хэсэгт ажиллаж байгаа ажилтан халдварын шинж тэмдэгтэй үйлчлүүлэгчийн үзлэгийн өрөө рүү чиглүүлж, амны хаалт зүүлгэнэ.

4.2.4. Хөтөч, угтах үйлчилгээний ажилтан ажиллуулах боломжгүй бол “Дуугүй хөтөч” – ажиллуулж болно. “Дуугүй хөтөч”-ийг нүдэнд ил тод харагдахаар байрлуулж ойлгомжтой үг, дүрслэлээр илэрхийлсэн байна.

4.2.5. Эмнэлгийн орох хэсэгт үйлчлүүлэгчид зориулсан амны хаалт, гарын эрүүл ахуй сахих боломжийг бүрдүүлсэн байна.

4.2.6. Гаднаас орж ирж байгаа үйлчлүүлэгчид амны хаалт хэрэглэхийг анхааруулсан, санамжийг эмнэлгийн гадна болон дотор хэсэгт ил тод харагдахаар байрлуулна.

4.2.7. Урсдаг самбар, телевиз, зурагт хуудас зэрэг сурталчилгааны хэрэгслийг ашиглан тухайн халдвараас сэргийлэх талаар иргэдэд зориулсан анхааруулга санамжийг өгнө.

4.2.8. Амьсгал, дуслын замын халдвартай үйлчлүүлэгчийн үзлэгийн өрөөний үүдэнд олон хүний бөөгнөрөл үүсгэхгүй байхаар зохицуулна. Үзлэгийн өрөө, эмчийн тоог нэмэгдүүлэх гэх мэт.

4.2.9. Амьсгалын замын халдварын шинж тэмдэгтэй хүнээс 3 алхам буюу 1 метрийн зай барих, амны хаалт зүүх, ханиах, найтаах үед салфетка хэрэглэх, салфетка байхгүй үед тохой руу найтаах санамжийг үйлчлүүлэгчид өгнө. Санамж, анхааруулгыг үзлэгийн өрөөний үүд хэсэгт байршуулна.

4.3. Хэвтэн эмчлүүлэх эрүүл мэндийн байгууллагын халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

4.3.1. Дэгдэлтийн үед халдвартай үйлчлүүлэгчийг тусгаарлаж эмчлэх боломжийг бүрдүүлсэн байна.

4.3.2. Ижил халдвартай үйлчлүүлэгчдийг 1 өрөөнд олноор тусгаарлан эмчилж байгаа үед ор хоорондын зай 2 метрээс багагүй, хөл, толгойн зарчмыг баримтална.

4.3.3. Үйлчлүүлэгч бүрд халдварын үүсгэгчийг илрүүлж тусгаарлаж чадахгүй үед эмнэлзүйн шинж тэмдэгт тулгуурлан ижил шинж тэмдэгтэй үйлчлүүлэгчдийг 1 өрөөнд хамтад нь тусгаарлана.

4.3.4. Эмчилгээ хийгээд тодорхой хугацаа өнгөрсөн, эмчилгээний үр дүнд эмнэл зүйн шинж тэмдэг арилж гарах гэж байгаа эмчлүүлэгчтэй өрөөнд гаднаас шинээр ирсэн өвчтөнийг нэмж авахгүй.

4.3.5. Үзлэг, эмчилгээ, үйлчлүүлэгчийн өрөөнд гар угаах, халдваргүйжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

4.3.6. Хэвтэн эмчлүүлэх өрөө нь гадна орчны агаартай агаар сэлгэх боломжтой байна.

4.3.7. Томуу, томуу төст өвчин болон бусад халдварын дэгдэлтийн үед үйлчлүүлэгчийг өрөөнөөс гаргахгүй тариа хийх, тос түрхэх гэх мэт эмчилгээг аль болох өрөөнд хийх боломжийг бүрдүүлнэ.

4.3.8. Зайлшгүй шаардлагаар өрөөнөөс гарч эмчилгээ, оношилгоо хийлгэх бол тухайн газарт мэдэгдэж олон хүнтэй хавьтал болохоос сэргийлнэ. Амны хаалт зүүлгэнэ.

4.3.9. Эрүүл мэндийн байгууллагад тухайн халдварын улмаас хэвтэн эмчлүүлж байгаа үйлчлүүлэгч их байгаа бол физик эмчилгээ, шаардлагатай оношилгооны хэсгийг тусад нь зохион байгуулна.

4.3.10. Улаанбурханы халдварын дэгдэлтийн үед эмнэлгийн бусад тасаг нэгжид халдвартай болон халдвар авсан байж болзошгүй үйлчлүүлэгчийг оруулахаас сэргийлж хүлээн авахын эмч болон эмчлэгч эмч тархвар судлалын асуумж авна.

4.3.11. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн дунд шинж тэмдгийн тандалт хийж халдварын сэжигтэй үйлчлүүлэгчийг эрт тусгаарлах арга хэмжээг авч ажиллана.

4.3.12. Эмнэлгийн ачаалал их байгаа, орны тоо хүрэлцэхгүй үед архаг өвчнийг эмчилдэг тасаг нэгжийн үйл ажиллагааг зогсоож тухайн халдварыг эмчлэх

тасгийг нээж ажиллуулна. Эмнэлэг тус бүрийн бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан байна.

4.3.13. Улаанбурханы халдварын дэгдэлтийн үед дархлаатай (уг халдвараар өвдсөн эсвэл 2 тун вакцинд хамрагдсан) эрүүл мэндийн ажилтны судалгааг гаргасан байна.

4.3.14. Үйлчлүүлэгчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд биечлэн оролцдог эрүүл мэндийн ажилтныг жил бүр улирлын томуугийн дархлаажуулалтад хамруулна.

4.3.15. Эрүүл мэндийн ажилтны дунд тухайн халдвар илрүүлэх шинж тэмдэгийн тандалтыг тасаг, нэгжийн халдварын сэргийлэлт, хяналтын ажилтан, ахлах сувилагч хийнэ.

4.3.16. Эрүүл мэндийн ажилтанд халдварын шинж тэмдэг илэрвэл ажлаас түр чөлөөлнө.

Тав. Хавьтлын замаар дамжих халдварын тусгаарлан сэргийлэлт

5.1. Олон эмэнд тэсвэртэй бичил биетний халдвартай болон колонизаци, суулгалт халдварууд, гепатитын А, Е вирусийн халдвар, шархны халдвар, халдварт саа, тарваган тахлын ходоод гэдэсний зам болон булчирхайн хэлбэр, боом, урвах тахал, гар хөл амны өвчин, А бүлгийн стрептококкоор үүсгэгдсэн инвазив халдвар, балнад, *Herpes Simplex* вирусээр үүсгэгдсэн арьсны халдвар, бүсэлхий яр, эбола вируст халдварын үед хавьтлын сэргийлэлтийн арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

5.2. Тусгаарлалт

5.2.1. Хавьтлын замаар дамжих халдвартай үйлчлүүлэгчийг дотроо ариун цэврийн өрөөтэй нэг хүний өрөөнд тусгаарлана. Ижил халдвартай үйлчлүүлэгчдийг хамт тусгаарлаж болно.

5.2.2. Хаалга онгорхой байхад халдвар тархах эрсдэлгүй.

5.2.3. Оношилгоо, эмчилгээ, яаралтай тусламж зэргээс бусад тохиолдолд өрөөнөөс гаргахгүй, бусад өрөө тасалгаанд орохыг хориглоно.

5.2.4. Тусгаарлалтын үед тусгаарласан өрөөний гадна талд анхааруулах тэмдэглэгээ хэрэглэнэ.

5.3. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх

5.3.1. Эрүүл мэндийн ажилтан тусламж, үйлчилгээний бүх үед бээлий хэрэглэнэ.

5.3.2. Үйлчлүүлэгч, түүний орчинд хүрэлцэх үед нэг удаагийн халаад өмсөнө.

5.3.3. Шингэн нэвчих эрсдэл ихтэй үед хормогч, ханцуйвч зэргийг нэмэлтээр өмсөнө.

5.4. Тусгаарлах өрөөний тоног төхөөрөмж, өрөөний цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт

5.4.1. Үйлчлүүлэгчид хэрэглэх хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж тусдаа байх, бусад өрөө тасалгаанд дамжуулахгүй.

5.4.2. Багажийн цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт, ариутгалыг батлагдсан зааврын дагуу хийнэ.

5.4.3. Тусгаарласан өрөөг цэвэрлэгээ хийх зааврын дагуу цэвэрлэнэ. *C.difficile* болон эмэнд тэсвэртэй бичил биетний халдвартай үйлчлүүлэгчийн өрөөнд нэмэлт цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт хийнэ.

5.4.4. Үйлчлүүлэгчийг эмнэлгээс гарсны дараа эмнэлгийн хөшиг болон даавуун хэрэгслийг угааж, халдваргүйжүүлнэ.

5.5. Үйлчлүүлэгчийг өөр тасаг нэгж, эмнэлэг рүү шилжүүлэхдээ эмнэлгийн ажилтан бээлий, халаад өмсөнө. Очих газарт урьдчилан мэдэгдэнэ.

5.6. Шилжүүлсний дараа тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг цэвэрлэж, халдваргүйжүүлнэ.

5.7. Гэрээр тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа үед гэрт хийх цэвэрлэгээ, тусгаарлалт, халдвараас сэргийлэх талаар зөвлөгөө өгнө.